

SÄKER TRAFIK

Riskutbildning för
yrkesförare av tunga fordon
– fallstudie av effekter

Säkrare tung trafik

Riskutbildning för yrkesförare tunga fordon

Bakgrund till fallstudien:

- Antalet olyckor där tunga fordon var inblandade hade ökat kraftigt. Under 2018 var tunga lastbilar inblandade i 62 av de 324 dödsfallen i vägtrafiken (Trafikverket, 2019)
- Problem med hastighetsefterlevnad
- Fortfarande lägre bältesanvändning jmf med andra fordonsförare
- Behov av ökad kunskap om risker i trafiken

Syftet med fallstudien var att undersöka hur en riskutbildning för lastbilschaufförer påverkar riskmedvetenheten och se om det leder till reflektion över egen attityd och eget beteende.

Säkrare tung trafik

NTF genomförde projektet hösten 2019 i samarbete med Sveriges Åkeriföretag, VTI och Stora Holm Trafikövningsplats.

Finansierat av Skyltfonden.

I projektgruppen medverkade:

Christina Stave, VTI

Susanne Wallhagen, NTF

Mikael Folkesson, Stora Holm
Trafikövningsplats

Patrik Magnusson, Sveriges Åkeriföretag

Malin Lundgren, NTF Väst

22 yrkesförare från Haga Mölndal
Lastbilscentral, Göteborgs Lastbilscentral,
Renova och Viavest medverkade den 5 och
12 oktober 2019.

Stora Holm
TRAFIKÖVNINGSPLATS

Stora Holm
TRAFIK- och bussplats

55

NIP

Riskutbildningens innehåll

- Hastighet
 - Trötthet
 - Distraktion
 - Stress
 - Bältesanvändning
 - Förarbeteende
 - Säkerhetskultur
-
- Halkkörning
 - Demonstrationer
 - Reflektion
 - Diskussion

Metod fallstudie

- Enkät innan med frågor om arbetsplatsens säkerhetskultur samt egen riskmedvetenhet och säkerhetsbeteende.
- I slutet av riskutbildningen genomfördes en gruppdiskussion (del av både riskutbildning och utvärdering.)
- Uppföljande enkät genomfördes en tid efter utbildningen.

Resultat

- Utvärderingen visar att deltagarna efter genomförd riskutbildning rapporterar en förbättring när det gäller att de har tillräcklig utbildning i risker och säkerhet för sitt arbete.
- Förarna uppger en ökad bältesanvändning och minskade överträdelser av hastighetsgränser.
- De upplever sig ha mindre svårt att åtgärda risker i arbetet. I högre grad anser deltagarna att de rapporterar tillbud samt att de lär sig av misstag de gör genom att gå igenom och se orsaker bakom dessa.
- Förarna anser sig också mer riskmedvetna och att de i större utsträckning kan bidra till ökad säkerhet i trafiken.
- I de uppföljande telefonintervjuerna framkom att det främst är förarnas attityder till hastighet och avståndsbedömning som påverkats.

Resultat forts.

- Telefonintervjuerna visar att effekten av utbildningen fanns kvar även efter några veckor och fortfarande diskuteras på arbetsplatsen.
- I gruppdiskussionerna lyftes det stora ansvar som vilar på både transportköpare och åkeriägare när det gäller att underlätta för förarna att kunna köra trafiksäkert.
- Sammanfattningsvis kan vi med stöd av den genomförda utvärderingen konstatera att det finns ett behov av att ha en riskutbildning med praktiska delar för blivande förare av tunga fordon. Praktisk riskutbildning skulle också kunna bli en del av den obligatoriska YKB-utbildningen.

Vad finns att göra?

- Tydliggör att trafiksäkerhet är en förutsättning för hållbara transporter och ingår i de Globala målen.
- Se till att det finns starkare incitament att upphandla trafiksäkra transporter – sätt mätbara mål och kräv redovisning.
- Underlätta genomförande för egen uppföljning – ta fram koncept som är enkla att använda.
- Ge polisen mer resurser att genomföra kontroller.
- Gör praktisk riskutbildning till en del av YKB.
- Gör riskutbildning till en del av grundutbildningen på transportgymnasierna.

Lyssna på [livochtrafikpodden.se](https://www.livochtrafikpodden.se)
Eller sök efter "Liv och trafik" på Spotify

Liv och Trafik-podden

Tack för uppmärksamheten!

Kontakta mig gärna på malin.lundgren@ntf.se, 0709-96 76 16

Besök oss gärna på ntf.se eller storaholm.se

Följ oss på Facebook, Instagram och Youtube

